

Ağaç çivisi, kazık	قۇزۇق
Yatak	كاربۇات
Uza -, gerin -	سۇنىالىنىپ يات -
Suskun -	گۆشەي -
Gacırda -	غىچىرلا -
Sınıf öğretmeni	سىنىپ مۇدىرى
Kıvrlı -	پۈرۈشتۈر -
Arı - sıra	پات - پات
Em -, Çek -	شورا -
Pat diye	چاڭ
Yanak	مەڭزى
Yalvar -	يالۋۇر -
İyi	ئۇيدان
Son	ئاخىر
Sigara	تاماكا

سوْز - ئىبارىلەرنى چۈشەندۈرۈش

218

1- ئايلانماق

① ئاي بەر شارى ئەترابىدا ئايلىنىدۇ.

② بۇ دورا ئاسان پارغا ئايلىنىدۇ.

③ مېنىڭ بېشىم ئايلىنىدۇ.

2- قارىماق

① بىز ئالما شېخىنى قايرىپ ئالما ئۈزدۈق.

② ئۇ قولۇمنى قايرىدى.

③ دېرىزە پەردىسىنى قايرىپ قويۇڭ.

3- قاقماق

① بىز تامغا قىخ قاقتۇق.

② مەن ئۇنىڭ ئىشىكىنى قاقتىم، ئۇ چىقىمىدى.

③ ئۇلار تۇنگۇن گىلەملەرنى قاقتى.

4- شورىماق

① دادام تاماکىسىنى شورىغاچ سۆزلەۋاتاتى.

- مەن ئايشهمگۈلىنىڭ سىنىپ مۇدىرى بولىمەن.
- ھە، شۇنداقمۇ؟ - ئۇ سەل ئۆرە بولدى.
- ئايشهمگۈلىنىڭ...
- ئايشهمگۈل مەكتەپكە بارمىدى دېمە كچىمۇ سىز؟ - ئۇ سۆزۈمنى بۆلۈپ، چىرايسى بۇرۇشتۇردى، ئۇ ئەمدى ئوقۇمايدۇ. مەنمۇ ئوقۇمسغان، بىر ئوبىدان بۇل تېبیۋاتىمەن.
- ئايشهمگۈل تېخى كىچىك، ئوقۇش بېشىدىكى بالا. ئۇ ئوقۇغۇنى ياخشى.... - مەن ئايشهمگۈلىنىڭ دادىسىغا ئوقۇشنىڭ ئەممىيەتى توغرۇلۇق كۆپ چۈشەندۈرۈدۇم.
- قىزىمنىڭ ئانسى يوق، ئەمدى ئۇ مەكتەپتىن توختاپ قالسا بولا، ئۆزىنىڭمۇ ئوقۇغۇسى يوق.... - دېدى ئۇ كىشى تاماڭىسىنى پات - پات شوراپ تۇرۇپ.
- شۇ ۋاقتتا ئايشهمگۈل بىر تەخسە لەڭمەننى ئەكلىپ ئالدىمغا قويىدى. ئۇنىڭ چىرايدىن دادىسىنىڭ گېپىگە نازارى ئىكەنلىكى چىقىلا تۇراتتى.
- قېنى ئايشهمگۈل ئۆزى دەپ باقسۇن، - مەن قىزغا قارىدىم، - سىزنىڭ ئوقۇغۇنىڭ بارمۇ - يوق؟

ئايشهمگۈل يەرگە قاراپ تۇرۇۋالدى، مەن سوئالىمنى يەنە تەكرالىدىم. ئايشهمگۈل ئاخىرقى قېتىم ئۇمىدىلىك كۆزلىرىنى ماڭا تىكتى - دە، ئاستاغىنا:

217

- مېنىڭمۇ ئوقۇغۇم بار ئىدى، - دېدى ئارانلا.
- «چالڭ» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ ئايشهمگۈلىنىڭ ئۇڭ مەڭزىدە بەش قولنىڭ ئىزى پەيدا بولدى. مەن يوڭۇرۇپ بېرىپ، يەنە ئۇرماقچى بولۇپ قول كۆتۈرۈۋاتقان ئايشهمگۈلىنىڭ دادىسىنى تۇنۇۋالدىم ھەمە ئۇنىڭغا ئايشهمگۈلنى ئوقۇتۇش ھەققىدە كۆپ نەسەhet قىلدىم.
- مەن ئاشخانىدىن چىقىپ كېتىۋاتقىنىمدا ئايشهمگۈلىنىڭ دادىسىغا يالىۋۇرۇپ يىغلىغان ئاۋازنى ئاڭلىدىم.
- جىننە دادا، مەن ئوقۇيتتۇم... ئوتتۇرۇ مەكتەپنى پاوتتۇرگىچە ئوقۇسام بولما مەدۇ؟.....
- پېشى سۆز - ئىبارىلەر

Dönüş-, Gez-, Dolaş-	- ئايلان-
Kenar	چەت
Perde	مېلەڭزە
Burk –	- قايىرا –
Eşik	بوسۇغا

VI

بولىدۇ.	كتاب ئارىيەت ئېلىشقا كېسەل كۆرسىتىشكە مۇنچىغا چۈشۈشكە	هازىر
---------	---	-------

بولامدۇ؟	لۇغەتلەرنى ئارىيەت ئېلىشقا گېزىتىلەرنى سرتقا ئېلىپ چىقىشقا	ئا: بۇ
----------	---	--------

بولمايدۇ. پەقەت مەشەدلە كۆرۈشكە بولىدۇ.	ئارىيەت ئېلىشقا سارتقا ئېلىپ چىقىشقا	ئە: ياق،
---	---	----------

تېكىست

مەن ئۇقۇيىتتۇم

ھەممە دەرسلەردە ياخشى كېتۋاتقان ئۇقۇغۇچىم ئايىشەمگۈلىنىڭ مەكتەپكە كەلمىگىنىڭ بىر نەچچە كۈن بولدى. مەن ئىككى قېتىم ئۆيگە بارغان بولسا مامۇ، يَا ئايىشەمگۈل بىلەن، ئاتا - ئائىسى بىلەن كۆرۈشەلمىدىم. بۇگۈن يەكشەنبە ئىدى. بازار ئايىلىنىپ يۈرۈپ يەنە شۇ قىز ئۇقۇغۇچى ئىسمىگە كېلىپ قالدى.

مەن قورساقىنى توقلىۋېلىش ئۈچۈن يۈلىشكىچ چېتىدىكى كېچىك بىر ئاشخانىغا كىردىم. مەن ئەمدىلا مېلەڭىنى قاييرىپ، بوسوغىدىن پۇتۇمنى ئېلىشىمغا: « كەلسە ئاكا، تامىقىمىز تەبىyar » دېگەن ئاۋااز بىلەن تەڭ ئايىشەمگۈل ئالدىمغا چىقىتى - دە، مېنى كۆرۈش بىلەن نېمە قىلارنى بىلەمەي، قاافقان قوزۇقىتەك تۇرۇپلا قالدى. مەن ئېغىز ئاچتىم: - ھە، ئايىشەمگۈل! سىز...، - دۇكاننىڭ ئىچىدىكى كاربۇراتتا سۇنايلىنىپ يېتىپ، ماڭا غەزەپلىك قادالغان كىشىگە كۆزۈم چۈشۈپ، دېمەكچى بولغان گېپىمنى دېمەيلا قويدۇم. ئۇ كىشى ئايىشەمگۈلگە ۋاقىرىدى:

- ھە، كالىدەك گۆشىيپ تۇرسەنغو؟ مېھمانغا چاي قۇي!....

مەن ئاشخانىنىڭ ئوتتۇرسىغا قويۇلغان پۇتلرى غىچىرلاب تۇرىدىغان كونا ئۇرۇندۇققا كېلىپ ئولتۇرۇدۇم ۋە ھېلىقى كىشىدىن:

- سلە ئايىشەمگۈلىنىڭ دادىسى بولاملا؟ دەپ سورىدىم.

- ھەئە، ئۆزۈلرىچۇ؟ دېدى ھېلىقى كىشى.